

Науковий пошук МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових
праць студентів

№1
2017

частина II

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»**

**Науково-дослідний центр проблем соціальної педагогіки
та соціальної роботи Національна Академії педагогічних
наук України та Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка**

СТУДЕНТСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО

НАУКОВИЙ ПОШУК МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Педагогічні науки

Збірник наукових праць студентів

№ 1, 2017

Частина II

**Старобільськ
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»
2017**

У збірнику представлено матеріали наукових досліджень студентів
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рекомендовано до друку Вченою радою
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(протокол № 11 від 27 квітня 2017 р.)

Редакційна колегія:

Головний редактор:

проф. Харченко С. Я.

Члени редколегії:

проф. Караман О. Л.,
доц. Краснова Н. П.,
доц. Тунтуєва С. В.,
доц. Харченко Л. Г.,
доц. Юрків Я. І.

Оригінал-макет:

Юрків Я. І.

Відповідальний за випуск:

проф. Караман О. Л.,
доц. Юрків Я. І.

Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
пл. Гоголя, 1, м. Староїбльськ, 92703. Тел./факс: (06461) 2-16-02.
e-mail: luguniv.info.edu@gmail.com

ЗМІСТ

СІМ'Я ЯК КЛІЄНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Алексеева А. В. Причини і наслідки явища фізичного насильства в сім'ї..... 6
2. Воронцова В. В. Соціальні проблеми сучасної молоді сім'ї..... 14
3. Гардаш А. Ю. Технології соціальної роботи з розлученою сім'єю..... 20
4. Зайцева К. Ю. Діагностика емоційно-поведінкового розвитку вихованців з малозабезпечених сімей у професійному ліцеї..... 25
5. Івченко П. М. Інноваційні технології профілактики відмов від новонароджених дітей..... 31
6. Мельник А. А. Багатодітна сім'я, як клієнт соціальної роботи..... 38
7. Нестеренко К. О. Соціально-педагогічна робота з дітьми-жертвами сімейного насильства..... 46
8. Сокирка В. В., Пономарьов А. С. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, в яких є неповнолітні засуджені..... 54
9. Терент'єва І. В. Соціально-педагогічна робота з проявів подолання насилля у сім'ї..... 61
10. Філоненко А. С. Жорстоке ставлення до дітей у сім'ї..... 66
11. Черниш О. О. Робота соціального педагога з вирішення конфліктів у системі «учень-вчитель»..... 76

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

12. Бугайова Л. П. Використання нестандартного обладнання в процесі занять фізичного виховання в школах..... 85
13. Горелова В. С. Взаємодія вчителя і учня на уроках фізичної культури у сучасній школі..... 90
14. Духова О. О. Застосування сучасних фізкультурно-оздоровчих технології у фізичному вихованні..... 98
15. Зінова О. С. Зміст і форми організації самостійної фізичної діяльності молодших школярів у позакласній і позашкільній роботі..... 107
16. Каміл О. О. Взаємозв'язок показників рівня фізичної підготовленості учнів старших класів..... 114
17. Малініна К. Л. Розвиток фізичної культури і спорту в Україні..... 120

О. О. Черниш

РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ У СИСТЕМІ «УЧЕНЬ-ВЧИТЕЛЬ»

Проблема взаємодії учасників педагогічного процесу набуває все більшого значення для сучасної школи. Породжена вона динамічним розвитком суспільства, зміною соціальних орієнтирів, що поглиблює проблему поколінь, ускладнює стосунки вчителів та учнів, учителів між собою та з адміністрацією.

Одним із важливих аспектів професійної діяльності соціального педагога є здатність до попередження та розв'язання педагогічних конфліктів. Основною формою здійснення навчального процесу є педагогічне спілкування. Його продуктивність визначається, насамперед, цілями і цінностями, які мають бути прийнятні для всіх суб'єктів педагогічної взаємодії (вчителів, учнів, батьків, адміністрації навчального закладу та ін.). Практика сучасної школи показує, що у педагогічну взаємодію вступають суб'єкти з різними цілями, мотивами, потребами, очікуваннями, життєвим досвідом, способами інтерпретації подій, рівнем емоційності тощо.

Конфлікти у сфері педагогічної взаємодії досить насичені, варіативні, тісно пов'язані з сімейними конфліктами та обумовлені розвитком конфліктності особистості, її впливу на оточуючих. Педагоги взаємодіють з учнями, колегами, батьками дітей, і в кожному із зазначених зв'язків можуть виникати конфлікти.

Аналіз наукової літератури свідчить про наполегливі спроби визначити особливості педагогічних конфліктів, знайти нові, більш ефективні форми і методи роботи соціального педагога з їх вирішення.

Проблемі управлінських та педагогічних конфліктів в освітніх закладах присвячено низку психолого-педагогічних досліджень (Ф. Бородкін, М. Войтович, Є. Головаха, О. Донченко та ін.), які акцентували увагу на визначенні причин конфліктів, виявленні умов їх подолання та механізмів психолого-педагогічної роботи учителів з учнями; загальні особливості міжособистісних конфліктів знайшли своє наукове обґрунтування у працях В. Кудрявцева, Б. Паригіна, М. Обозова та ін.; природа внутрішньо особистісних конфліктів розкрита у працях Ф. Василюка, О. Донченка, Т. Титаренка та ін.

Сучасними науковцями досліджуються особливості перебігу, причини виникнення, способи попередження та розв'язання конфліктів. У вітчизняній педагогіці, соціальній психології актуального значення набувають дослідження різноманітних видів конфліктів, серед яких праці

таких вчених як О. Анцупов, А. Бандурка, І. Ващенко, та ін. Значна кількість досліджень присвячена вивченню конфліктів у педагогічному процесі. Так, М. Рибаківа дослідила основні види педагогічних ситуацій і конфліктів, Н. Самоукіна простежила особливості позицій суб'єктів педагогічного процесу, С. Максименко та Т. Щербан вивчали готовність молодих педагогів до конфліктної взаємодії.

Однак, недостатнє висвітлення у соціально-педагогічній літературі аспектів роботи соціального педагога з вирішення педагогічних конфліктів зумовило вибір теми нашої статті, мета якої розкрити основні напрями роботи соціального педагога з вирішення конфліктів у системі «учень-вчитель».

Об'єктивно педагогічна ситуація є досить конфліктогенною, оскільки в ній здійснюються впливи на особистість учня, яка є нестабільною, такою, що інтенсивно розвивається. Нові переживання й уподобання, набуття життєвого досвіду, поява специфічних інтересів – все це може сприяти загостренню взаємостосунків у педагогічному процесі.

Провідні спеціалісти в галузі конфліктології під конфліктом розуміють найбільш гострий спосіб вирішення значимих протиріч, які виникають у процесі взаємодії; він полягає, на їх погляд, в протистоянні суб'єктів конфлікту і звичайно супроводжується негативними емоціями [1, с. 57].

Будь-який конфлікт, зокрема і педагогічний, має певну структуру, сферу і динаміку. Структура конфліктної ситуації складається із внутрішньої та зовнішньої позицій учасників взаємодії і об'єкта конфлікту. Внутрішню позицію учасників конфлікту утворюють мета, інтерес і мотиви учасників. Вона безпосередньо впливає на конфліктні ситуації і часто не обговорюється під час конфліктної взаємодії. Зовнішня позиція виявляється у мовленнєвій поведінці конфліктуючих сторін, віддзеркалюється в їхніх поглядах. Важливо вміти розрізняти внутрішню і зовнішню позиції учасників конфлікту, щоб побачити за зовнішнім, ситуативним внутрішнє і суттєве [2, с. 45–47].

Часто педагогічні конфлікти виникають тому, що одна сторона зосереджується на меті, яку потрібно досягнути, а інша – на неминучих для себе втратах. Об'єктом конфлікту або зоною розбіжностей виступає предмет, факт, проблема, які спричиняють протилежність поглядів, думок, ставлень. Нерідко самі учасники конфлікту чітко не усвідомлюють основну зону розбіжностей.

Для обох конфліктуючих сторін об'єкт конфлікту здебільшого різний: для вчителя – дисципліна в класі, для учня – намагання самоствердитися. Педагог може запобігти конфліктній дії учнів або припинити їх, якщо зуміє об'єднати зони розбіжностей конфлікту. Так, для того, щоб підтримати дисципліну в класі, варто доручити учню цікаву справу, виконуючи яку той зможе задовольнити свою потребу у самоствердженні.

Сфера конфлікту може бути діловою або особистою. Важливо, щоб конфлікт, відбуваючись у діловій сфері, не переходив в особисту. Нерідко педагоги, критикуючи роботу учня на уроці, вдаються до грубої характеристики особистісних якостей учня: називають його ледачим, безвольним, невихованим тощо.

Важливою характеристикою конфлікту є його динаміка. Під динамікою розвитку конфлікту розуміється раптова або поступова зміна відносин між взаємодіючими сторонами, що залежить від специфіки їхніх міжособистісних відносин, характерних особливостей учасників і значимості переслідуваних ними цілей із урахуванням факторів, які впливають на них.

Динаміка конфлікту складається з таких основних стадій: виникнення конфліктної ситуації, напруженість (усвідомлення суперечностей, привід), безпосередньо конфлікт, розв'язання конфлікту.

Педагогічні конфлікти як окремий вид конфліктних ситуацій мають свою специфіку. Перш за все, особливість таких конфліктів полягає в тому, що відповідальними за педагогічно правильне вирішення ситуації є дорослі, оскільки саме від них діти засвоюють моделі поведінки, соціальні норми стосунків між людьми. Часте виникнення педагогічних конфліктів може дати учням негативно забарвлене, нерідко викривлене уявлення про взаємостосунки старших з молодшими, і відповідальність за це несе, насамперед, безпосередньо школа і вчитель, а частково й учень.

Оскільки учасники педагогічних конфліктів мають різний віковий і соціальний статус, це викликає значні відмінності їх поведінки в конфлікті. Різниця у віці й життєвому досвіді учасників розводять їхні позиції в конфлікті, породжує різний ступінь відповідальності за помилки при їх вирішенні [5, с. 156–158].

М. Рибаківа виділяє такі три типи потенційно-конфліктогенних педагогічних ситуацій: конфлікти діяльності, конфлікти поведінки, конфлікти взаємин [4].

Конфлікти діяльності можуть виникати з приводу виконання навчальних завдань, успішності, позаурочної діяльності, проблемних ситуацій, коли учасники педагогічного процесу не виявляють готовності оперативно виправити власну помилку тощо.

Конфлікти поведінки здебільшого виникають з приводу порушення правил і норм поведінки у школі та поза нею. Найчастіше це порушення норм спілкування, агресивна, недобррозичлива поведінка тощо.

Конфлікти взаємин виникають у сфері емоційно-особистісних стосунків керівництва школи та педагогів, педагогів та учнів, батьків. Вони постають на ґрунті недобррозичливих стосунків як наслідок постійних попередніх конфліктів діяльності або поведінки, вчинків. Такі конфлікти створюють взаємно упереджене сприйняття конфліктуючими сторонами один одного.

Об'єктивними причинами виникнення конфліктів у системі «учень-вчитель» можуть бути: втома учнів; конфлікт вчителя з учнями на попередньому уроці; відповідальна контрольна робота; настрій вчителя; невміння вчителя організувати клас на роботу; стан здоров'я вчителя, учнів.

Суб'єктивними умовами підвищеної конфліктності педагога є його індивідуально-психологічні особливості, психологічний клімат у сім'ї, взаємини з оточуючими, індивідуальний стиль поведінки, загальні умови школи тощо.

До найпоширеніших причин виникнення педагогічних конфліктів у взаємодії «вчитель – учень», «вчитель – учні» належать:

- нездатність вчителя прогнозувати на уроці поведінку учнів. Несподіваність у вчинках учнів часто порушує запланований перебіг уроку, викликає у вчителя роздратування та прагнення будь-якими засобами подолати конфліктну ситуацію. У свою чергу обмеженість інформації про справжні причини того, що трапилось, ускладнює вибір оптимальної поведінки, засобів ефективного впливу на клас чи окремого учня;

- намагання вчителя будь-якими засобами зберегти свій соціальний статус за рахунок зниження статусу учня. За таких умов вчитель вживає некоректні висловлювання, тим самим порушує принципи суб'єкт-суб'єктної взаємодії, доводить ситуацію до конфлікту;

- оцінювання вчителем не окремого вчинку учня, а його особистості. Якщо такі зауваження вживаються у присутності інших вчителів, учнів, то вони впливають на зниження авторитету учня, сприяють особистій неприязні до вчителя;

- суб'єктивізм вчителя у сприйнятті вчинку учня, недостатня інформованість про його мотиви;

- намагання суворо покарати учня, мотивуючи це тим, що зайва суворість не завадить;

- невміння спрогнозувати наслідки необ'єктивного оцінювання вчинків дітей [1, с. 123–127].

Для того, щоб розробити ефективні умови вирішення конфлікту в системі «вчитель-учень», соціальний педагог повинен передусім детально проаналізувати етапи конфлікту, а саме такі, як:

1. Посилення напруги (виникнення незначного протистояння з доволі прозаїчної причини, на цьому етапі найкраще долати незадоволення, однак люди нерідко уникають визнання напруги, сподіваючись, що вона мине сама собою.

2. Дилема ролей (з продовженням конфлікту напруга зростає, його учасники починають відчувати свою нездатність нейтралізувати її, виникнення конфлікту вони приписують певному інциденту, особі, події, предмету, їм стає дедалі складніше вийти з нього самотужки).

3. Накопичення несправедливості (учасники конфлікту починають вдаватися до звинувачень, що посилює напругу). Кожна сторона може відчувати несправедливість, гнів. На цьому етапі ще можливий вихід з конфлікту, розірвання його циклу, якщо учасники зустрінуться й обговорять предмет напруження. Та частіше вони вже не спілкуються, заглиблюються у свої проблеми.

4. Конфронтація (фокус у конфлікті зміщується на здобуття реваншу або відшкодування збитків, що блокує подальшу комунікацію, реалістичне розуміння конфліктної ситуації її учасниками, на цьому етапі, якщо його учасники виявляють негнучкість, відмовляються від взаємодії, конфлікт набуває деструктивних форм, переорієнтувавши увагу конфлікуючих сторін з аналізу збитків і втрат на початкову проблему, можна працювати над її розв'язанням).

5. Прилаштування, корекція, якщо сторони продовжують боротьбу, конфлікт набуває затяжних ознак, проте й на цьому етапі можлива корекція поведінки учасників конфлікту [1, с. 89–91].

Втручання соціального педагога в конфліктну ситуацію має виходити з певних очікувань щодо її розв'язання. У своїх діях спеціаліст має дотримуватися такої послідовності: визнати наявність конфлікту; визначити можливість для переговорів; умовити й погодити процедуру їх проведення; з'ясувати коло питань, які є предметом конфлікту; розробити варіанти рішень; забезпечити прийняття узгодженого рішення; реалізувати ухвалені рішення на практиці.

Провідними й найефективнішими умовами, які сприятимуть вирішенню соціальним педагогом конфліктів у системі «учень-вчитель», постають:

- формування конфліктологічної компетентності педагогів та учнів на основі ряду спільно педагогічних принципів та компонентів;
- участь педагогів та учнів у колективних видах діяльності (суспільна корисна діяльність, участь у волонтерських рухах, спортивна діяльність, проведення тренінгів в учнівському середовищі, рольові ігри);
- організація самовиховання учнів (аутотренінги, саморегуляція поведінки, самоаналіз);
- взаємозв'язок спільного, диференційного й індивідуального підходів у процесі виховної роботи [3].

Під конфліктологічною компетентністю розуміється сукупність теоретичних знань, умінь, навичок, які дозволяють цивілізовано побудувати спілкування й вибрати ефективні варіанти поведінки в конфліктних ситуаціях, а також особистісних думок, які орієнтуються на емпатію, толерантність, конструктивний діалог.

Зміст конфліктологічної компетентності розкривається в її компонентах, а саме: інформаційно-ціннісному (знання причин,

закономірностей протікання конфліктів, стратегій їх вирішення, усвідомлення цінності й неповторності кожної людини, володіння основними конфліктологічними технологіями й визнання їхньої важливості й необхідності для власної поведінки); інтегративно-діяльнісному (потреба в продуктивній взаємодії з людьми й уміння її реалізувати, емпатія, толерантність, сформованість комунікативних, інтерактивних, умінь і навичок, готовність до діалогу); мотиваційному (потреба в діалозі як оптимальній формі взаємодії, прийняття конструктивної поведінки).

Участь педагогів та учнів у колективних видах діяльності передбачає насамперед участь у волонтерських рухах, спортивну діяльність, проведення тренінгів в учнівському середовищі, рольові ігри.

Головне завдання соціального педагога, ураховуючи намагання учнів посісти певне місце в очах однолітків, дорослих, у суспільстві – поглибити ту лінію діяльності учнів, у якій найбільшою мірою задіяні тенденції їх розвитку як активних членів суспільства. Соціальному педагогу необхідно виділити форми й способи організації такої діяльності, розкрити можливості й механізми її виховного впливу, сприяти зменшенню конфліктності учнів та педагогів.

Формування суспільно корисної діяльності – важкий процес, який потребує виконання певних умов. Саме в цьому процесі в учнів розвиваються такі важливі якості, як відповідальність до порученої справи, уміння враховувати в своїй поведінці почуття й потреби інших людей, а в спілкуванні з ними – їх особистісні особливості, які формуються в такій діяльності. Система спілкування розвиває в учнів соціальну активність.

Тому головне завдання соціального педагога – разом з батьками, вчителями, адміністрацією шкіл залучати учнів до різних видів суспільно-корисної діяльності, формувати дружній, надійний клімат в учнівському середовищі, тим самим сприяти зниженню конфліктної поведінки.

Умовою ефективного вирішення соціальним педагогом конфліктів у системі «учень-учитель» є організація самовиховання учнів. Під час проходження практики в Старобільській ЗОШ № 4 нами було досліджено конфлікти у системі «вчитель-учень». В навчальному закладі велику увагу приділяють організації самовиховання учнів, а також основний її компонент – арт-терапію.

Вітчизняні вчені вказують на необхідність використання арт-педагогіки та арт-терапії, оскільки саме художня творчість пов'язана з діями трьох факторів: експресії, комунікації й символізації. Арт-терапія має дуже важливий терапевтичний ефект, який допомагає позбавитися стресів, страхів, непорозумінь, а також сприятиме зниженню конфліктності в учнівському середовищі.

Арт-терапія дозволяє людині передати не тільки те, що вона бачить у навколишньому середовищі, а й у своїх фантазіях, усвідомити й змінити своє ставлення до тих чи тих явищ. Вона сприяє культурному розвитку особистості, важлива для емоційного й інтелектуального розвитку людини. Позитивний вплив мистецтва на життя людей давно відоме, тому до нього стали звертатися за допомогою. Мистецтво допомагає людям набутти психічної стійкості й активності.

Арт-терапія як один з методів організації самовиховання сприятиме зниженню конфліктності в учнів та педагогів. Тому спеціалісти соціально-психологічної служби Старобільської ЗОШ №4 використовують арт-терапію, аутотренінги, методи саморегуляції поведінки, що сприяє зниженню і внутрішніх конфліктів, і конфліктів, які виникають на міжособистісному рівні.

Взаємозв'язок спільного, диференційного та індивідуального підходів у процесі виховної роботи – об'єднує всі перелічені вище умови, а, таким чином, і методи, які входять до цих умов, а саме: аутотренінги, саморегуляція поведінки, самоаналіз, суспільна корисна діяльність підлітків, участь у волонтерських рухах, спортивна діяльність підлітків, проведення тренінгів у підлітковому середовищі, рольові ігри.

Важливими методами подолання та попередження конфліктів у системі «учень-вчитель» є організація волонтерської діяльності, проведення рольових ігор з учнями, спільна дозвіллева діяльність учнів та вчителів.

Волонтерська діяльність базується на спільності інтересів, бажань, цілей, надій, ідей учнів й передбачає реалізацію поставлених цілей та самореалізацію учнів. Діяльність школярів-волонтерів відбувається на засадах власної волі. Їх діяльність є неприбутковою, добровільною, корисною для інших людей та суспільства у цілому. Головна мета руху – сприяння розповсюдженню волонтерського руху у місті, виховання у себе таких моральних цінностей, як милосердя, толерантність, працелюбність, прагнення до взаємодопомоги, активізація процесу згуртування учнівського колективу.

Волонтерська діяльність формує в учнів моральні цінності, духовно їх збагачує та сприяє налагодженню стосунків між вчителями й учнями.

Спільна дозвіллева діяльність учнів і вчителів дозволяє сформувати потужний колектив у Старобільській ЗОШ №4. Це відбувається за допомогою проведення загальношкільних свят, в яких беруть участь учні та вчителі школи.

Під час подібних заходів учні та вчителі мають можливість для побудови конструктивного діалогу, спілкування. Це сприяє попередженню педагогічних конфліктів, а також їх вирішенню.

Велику увагу у Старобільській ЗОШ №4 приділяють підвищенню конфліктної компетентності, формуванню в учнів та вчителів культури

та навичок подолання конфліктів. З цією метою для учнів регулярно проводять лекції та бесіди, а проблема педагогічних конфліктів обговорюється на педагогічних радах школи.

Отже, постає проблема необхідності формування конфліктної компетентності, як частини загальної комунікативної культури особистості.

Перспективи подальшого вивчення даної проблеми виявляються у пошуках ефективних шляхів формування конфліктологічної компетентності як частини комунікативної компетентності особистості, а також у практичній апробації різних стратегій поведінки у конфліктних ситуаціях в умовах педагогічної взаємодії.

Список використаної літератури

1. Анцупов А. Я. Конфликтология : учебник для вузов / А. Я. Анцупов, А. И. Шипилов. – М. : Юнити, 2002. – 551 с. **2. Етика ділового спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Я. Харченко, Н. П. Краснова, Л. П. Харченко, Я. І. Юрків ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка».** – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 507 с. **3. Пов'якель Н. І.** Психологія вирішення педагогічних конфліктів / Н. І. Пов'якель. – К. : Шкільний світ, 2008. – 128 с. **4. Рыбакова М. М.** Конфликт и взаимодействие в педагогическом процессе / М. М. Рыбакова. – М. : Просвещение, 1991. – 128 с. **5. Харченко С. Я.** Соціальна педагогіка: технологічний аспект : наук.-метод. посіб. : у 2 ч. / С. Я. Харченко, Н. П. Краснова, Л. П. Харченко; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. – Ч. 1. – 383 с.

Черниш О. О. Робота соціального педагога з вирішення конфліктів у системі «учень-вчитель»

У даній статті визначається роль педагогічної взаємодії в освітньому процесі, аналізується поняття педагогічного конфлікту та характеризуються шляхи його вирішення. Розкрито зміст діяльності соціального педагога з вирішення конфліктів у системі «учень-вчитель».

Ключові слова: педагогічний конфлікт, конфліктологічна компетентність, педагогічна взаємодія.

Черныш О. А. Работа социального педагога по решению конфликтов в системе «ученик-учитель»

В данной статье определяется роль педагогического взаимодействия в образовательном процессе, анализируется понятие педагогического конфликта и характеризуются пути его решения.

Раскрыто содержание деятельности социального педагога по решению конфликтов в системе «ученик-учитель».

Ключевые слова: педагогический конфликт, конфликтологическая компетентность, педагогическое взаимодействие.

Chernysh O. The Work of the Social Teacher on Conflict Resolution in the System "Student-Teacher".

This article defines the role of pedagogical interaction in educational process, examines the concept of pedagogical conflict and are characterized by ways of its solution. The article reveals the content of the activity of the social teacher with firstnametext in the system "student-teacher".

Key words: pedagogical conflict, conflictological competence, educational interaction.